

35ste vergadering

Maandag 2 juli 2001

Aanvang 18.00 uur

Voorzitter: Korthals Altes

Tegenwoordig zijn 57 leden, te weten:

Baarda, Van de Beeten, Van den Berg, Bierman, Bierman-Beukema toe Water, De Blécourt-Maas, De Boer, Van den Broek-Laman Trip, Van Bruchem, Dees, Dölle, Dupuis, Van Eekelen, Van Gennip, Ginjaar, Van Heukelum, Hofstede, Holdijk, Van den Hul-Omta, De Jager, Jurgens, Ketting, Kneppers-Heijnert, Kohnstamm, Korthals Altes, Van Leeuwen, Van der Linden, Lodders-Elfferich, Luijten, Lycklama à Nijeholt, Pastoor, Platvoet, Le Poole, Pormes, Rabbinge, Rensema, Roscam Abbing-Bos, Rosenthal, Ruers, Van Schijndel, Schoondergang-Horikx, Schuyer, Swenker, Tan, Terlouw, Van Thijn, Timmerman-Buck, Varekamp, Ter Veld, Veling, De Vries, Walsma, Witteveen, Woldring, De Wolff, Wolfson en Zwerver,

en de heren De Vries, minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Van Aartsen, minister van Buitenlandse Zaken, en Korthals, minister van Justitie.

De **voorzitter**: Ik open de vergadering met de huishoudelijke mededeling dat er vanaf 20.00 uur broodjes in de Noenzaal verkrijgbaar zijn.

Ik deel aan de Kamer mede dat zijn ingekomen berichten van verhindering van de leden:

Schuurman, Stevens en Wöltgens, wegens bezigheden elders;

Boorsma, wegens familieomstandigheden.

Deze berichten worden voor kennisgeving aangenomen.

De **voorzitter**: De ingekomen stukken staan op een lijst, die in de zaal ter inzage ligt. Op die lijst heb ik voorstellen gedaan over de wijze van behandeling. Als aan het einde van de vergadering daartegen geen bezwaren zijn ingekomen, neem ik aan dat de Kamer zich met de voorstellen heeft verenigd.

(Deze lijst is, met de lijst van besluiten, opgenomen aan het eind van deze editie.)

Aan de orde is de behandeling van:
- **het wetsvoorstel Wijziging van de Wet op het voortgezet onderwijs in verband met wijzigingen in de basisvorming (27641).**

Dit wetsvoorstel wordt zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

Aan de orde is de gezamenlijke behandeling van de wetsvoorstellen:
- **Verklaring dat er grond bestaat een voorstel in overweging te nemen tot verandering in de Grondwet, strekkende tot opnemng van bepalingen inzake het correctief referendum (27033);**
- **Tijdelijke regels inzake het raadgevend correctief referendum (Tijdelijke referendumwet) (27034).**

De beraadslaging wordt geopend.

De heer **Dölle** (CDA): Mijnheer de

voorzitter. Moet in de Nederlandse Grondwet en in het Nederlandse staatsrecht een beslissend correctief wetgevingsreferendum worden opgenomen? Het is nu al de derde keer binnen betrekkelijk korte tijd dat wij ons in deze Kamer over deze kennelijk brandende kwestie buigen. De laatste maal was ruim 25 maanden geleden, toen deze Kamer in de nacht die door de parlementaire pers onverbiddeijk is vernoemd naar een ambtsvoorganger van deze minister, de grondwetsherziening terzake verwierp.

De heer Van Dijk heeft toen toegelicht hoe en waarom de CDA-fractie moeilijkheden had met de wetsvoorstellen. De voorstellen zijn in materieel ongewijzigde vorm min of meer per ommegaande door de regering weer op onze tafel gelegd. Ik neem aan dat men er begrip voor kan opbrengen dat wij onze debatbijdrage niet integraal herhalen en nu volstaan met enkele zij het principiële opmerkingen over het instituut referendum. Dat commentaar geldt impliciet ook de Tijdelijke referendumwet. Deze laatste moet immers, zoals de regering dat uitdrukt, in functie en perspectief worden gezien van die vurig verlangde grondwetsherziening. Zij moet de tijd overbruggen en het smartelijk wachten verzachten. De geboorteakte van dit voorstel ligt in het fameuze lijmakkoord dat de breuk tussen vooral D66 en VVD twee zomers geleden moest helen.

En inderdaad is het tweede wetsvoorstel qua inhoud en strekking een duidelijke afspiegeling of voorafschaduwng van het nagestreefde constitutionele correctieve wetgevingsreferendum. De regering heeft deze analogie in de memorie van toelichting wat afgezwakt na commentaar van de Raad van State,